

Kosten van de geboortezorg

De kosten van de zorg zijn in Nederland erg complex samengesteld en bijna niet te begrijpen, omdat de zorg uit 4 verschillende wetten wordt gefinancierd. Voor de zorg rond zwangerschap en geboorte zijn de zorgverzekeringswet (Zvw) en de wet langdurige zorg (Wlz) het belangrijkste. Zo valt de kraamzorg verrassend genoeg onder de wet langdurige zorg. Er zijn verder diverse bronnen voor de data over de kosten van de geboortezorg. Deze gebruiken verschillende indelingen en dekken ook niet altijd alle onderdelen van de integrale geboortezorg. Ik heb gekeken naar data van het NZA en het RIVM. Die laatste worden ook weer door het CBS en VWS gebruikt, maar vaak anders gepresenteerd. De preciese kostenberekening loopt meestal een flinke tijd (jaren) achter en ik gebruik daarom de data van 2019 of soms 2020.

Kosten volgens de NZA

De NZA geeft op haar website (<https://www.nza.nl/zorgsectoren/geboortezorg/kerncijfers-geboortezorg>) voor de totale kosten van de geboortezorg in 2019 een bedrag van 1,23 miljard Euro (1227,4 miljoen), waarvan 630,1 miljoen aan medisch specialistische zorg, 234,3 miljoen aan verloskundige zorg en 62,2 miljoen gaat naar wat de NZA 'integrale geboortezorg' noemt (totaal 936,6 miljoen) en verder nog 300,8 miljoen naar de kraamzorg. Dit zijn alleen de kosten van de zorg voor zwangeren zowel voor als rondom de bevalling en door verloskundigen en gynaecologen plus de kraamzorg.

Op jaarbasis wordt er volgens het NZA (Tabel 1) door rond 350.000 cliënten kosten voor geboortezorg gemaakt, omdat er natuurlijk naast de in een jaar bevallen vrouwen ook veel zwangere vrouwen wel zorg krijgen maar pas het volgende jaar bevallen of soms een miskraam krijgen. Het aantal cliënten in de integrale geboortezorg is tussen 2017 en 2020 gestegen van 9800 tot 23500. In de medische specialistische verloskundige zorg was het aantal cliënten ongeveer 250.000 en licht dalend en dat aantal steeg het in de verloskundige zorg licht (in 2020) (van 253.00 naar 266.000).

Tabel 1. Cliënten geboortezorg NZA	2017	2018	2019	2020
Totaal aantal cliënten	336,6	339,6	343,2	349,8
Medisch-specialistische zorg	253,2	247,5	246,3	240,5
Verloskundige zorg	253	254,6	255,6	266
Kraamzorg	229,6	227,2	224,8	230,5
Integrale Geboortezorg	9,8	14,9	19,6	23,5

Als gemiddelde kosten per cliënt levert dat volgens de NZA cijfers dan 3627 Euro, waarvan 2600 per cliënt voor medisch specialistische zorg, 940 Euro voor verloskundige zorg, 1350 Euro voor Kraamzorg en 3460 Euro voor integrale geboortezorg. Maar er zijn natuurlijk grote verschillen per cliënt. Per geboorte (bevalling) zijn de gemiddelde kosten dan meer dan het dubbele.

Opvallend is dat de NZA de eerstelijns in het ziekenhuis niet apart als 1^e lijn beschouwt, maar dat onder de geboortecentra laat vallen, wat in Perined anders wordt gedaan. Hier faalt de 'eenheid van taal'.

Kosten volgens het RIVM

Een andere zeer gedetailleerde bron van de totale kosten van zorg is de 'kosten van ziekten' website van het RIVM (<https://statline.rivm.nl/#/RIVM/nl/dataset/50091NED/table?ts=1660223783679>). VWS verwijst hiernaar en er is nauwe samenwerking en afstemming bij het opstellen van deze dataset tussen het RIVM en het CBS. Het RIVM deelt de kosten zeer gedetailleerd in, bijvoorbeeld naar leeftijd en geslacht, naar zorgfunctie en naar zorgsector en ook naar diagnose hoofdgroep (ICD-10). De RIVM manier kijkt ook breder, bijvoorbeeld naar de eigen bijdragen, naar de kosten van preventie en van geneesmiddelen, medische goederen en van ambulances of anticonceptie. De kosten van vroeggeboorte en overige perinatale aandoeningen, waaronder aangeboren afwijkingen

zijn daar ook apart te vinden. Bijzonder is dat de kosten van de kraamzorg bij het RIVM lastig te vinden zijn, omdat ze onder ouderenzorg staan ivm financiering uit de wet langdurige zorg.

Het RIVM komt tot 1360 miljoen Euro voor de categorieën zwangerschap, bevalling en kraambed, waar de kraamzorg (246,3 miljoen) nog niet is bijgerekend, maar bijvoorbeeld weer wel de eigen bijdragen. Het RIVM benoemt daarnaast ook veel andere kosten, zoals de kosten van medicijnen, medische hulpmiddelen, de screeningsprogramma's en van de coördinatie en regie van de zorg door verschillende organisaties. Door de NZA worden dan weer de kosten van IVF of kindergeneeskunde (de NICU's) of de screeningsprogramma's niet tot de geboortezorg kosten gerekend.

Voor mij is de huidige RIVM Kosten van Ziekten site voor de geboortezorg eigenlijk te complex en voor de integrale geboortezorg inclusief preventie en coördinatie nog te onoverzichtelijk. Daar valt nog een slag te slaan. Maar ik hoorde dat men (CBS, RIVM) er binnenkort weer naar gaat kijken.